МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УНУ)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії УНУ
_____ Олена ЯРОШИНСЬКА
28.05. 2026

П Р О Г Р А М А

фахового іспиту для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 (у тому числі іноземних громадян та осіб без громадянства) зі спеціальності Н1 «Агрономія» освітньої програми «Садівництво та виноградарство»

Голова фахової атестаційної комісії

_____ Сергій ЩЕТИНА
(підпис)

Умань – 2026

Укладачі: д. с.-г. н., професор Наталія ЯЦЕНКО (гарант освітньої програми); д. с.-г. н., професор Сергій ЩЕТИНА; к. с.-г. н., доцент Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ; к. с.-г. н., доцент Вікторія КЕЦКАЛО.

Схвалено науково-методичною комісією факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 5 від 01 травня 2026 р.).

Схвалено вченою радою факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 6 від 01 травня 2026 р.)

ВСТУП

Програма фахового іспиту передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми освітнього ступеня магістра за спеціальністю H1 «Агрономія» освітньої програми «Садівництво та виноградарство» на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма містить змістові розділи дисциплін «Плодівництво», «Овочівництво», «Виноградарство».

Фаховий іспит має за мету перевірку рівня фахової підготовки абітурієнта і оцінювання готовності вступника до опанування освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з галузі знань H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина.

Обов'язковим є дотримання вступниками засад академічної доброчесності.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. ПЛОДІВНИЦТВО

1. Закладання інтенсивних насаджень. Особливості вибору місця під інтенсивний сад. Підготовка площі та ґрунту. Садіння рослин. Встановлення опор чи шпалери. Післясадивний догляд за ґрунтом та рослинами.

2. Утримання ґрунту в інтенсивних плодових і ягідних насадженнях. Обґрунтування способу та системи утримання ґрунту в насадженнях інтенсивного типу. Утримання ґрунту в пристовбурних смугах. Гербіцидний пар. Утримання ґрунту в інтенсивних ягідниках.

3. Удобрення рослин в інтенсивних садах та ягідниках. Особливості мінерального живлення та удобрення інтенсивних насаджень. Види і форми традиційних та нових добрив (кристалон, растворин, мастер тощо). Удобрення з поливною водою (фертигація). Позакореневе підживлення. Система удобрення інтенсивних насаджень. Особливості удобрення сечовиною (карбамідом).

4 Догляд за урожаєм та його регулювання в інтенсивних насадженнях. Захист від заморозків. Запобігання розвитку функціональних захворювань плодів. Засоби покращення товарної якості плодів (проріджування зав'язі, літнє обрізування тощо). Проріджуванні зав'язі. Хімічне проріджування. Комплекс заходів проріджування зав'язі яблуні і груші. Причини надмірного осипання зав'язі. Запобігання передзбиральному осипанню плодів.

5. Методи збирання врожаю та післязбиральна обробка плодів і ягід. Способи і техніка збирання й транспортування плодів. Потоковий метод. Особливості товарної обробки плодів. Методи зберігання плодів, у т.ч. в регульованому газовому середовищі

2. ОВОЧІВНИЦТВО

1. Виробничо-біологічна класифікація овочевих рослин. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи плодових. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи капустяних, зеленних і багаторічних овочевих рослин. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи коренеплідних і цибулинних овочевих рослин. В чому полягає життєвий цикл однорічних, дворічних та багаторічних овочевих рослин?

2. Вимоги овочевих рослин до умов навколишнього середовища. Які є способи регулювання температурного режиму у відкритому і закритому ґрунті? Як регулюють відносну вологість повітря у відкритому і закритому ґрунті? На які групи за вимогливістю до інтенсивності освітлення поділяються овочеві рослини? На які групи поділяються овочеві рослини за вимогливістю до вологи?

3. Технологічні прийоми вирощування овочевих культур. Вкажіть види утепленого ґрунту. Які накривні матеріали використовують за влаштування різних видів утепленого ґрунту? Яке призначення парників? Як поділяють парники за конструктивними особливостями і будовою покриття? Як класифікують зимові теплиці ангарного типу за виробничим призначенням? Які матеріали використовують при будівництві зимових теплиць блокового типу? Назвіть основні елементи конструкцій теплиць блокового типу? Як поділяють плівкові теплиці за призначенням? Охарактеризуйте типи плівки для накриття теплиці. Вкажіть основні елементи конструкції плівкових теплиць аркового типу. Які теплиці належать до плівкових блоково-аркових? Вимоги до розсадно-овочевих плівкових блоково-аркових теплиць? Які матеріали використовують при будівництві плівкових блоково-аркових теплиць?

4. Характеристика видів капусти, їх морфологічні та біологічні особливості. Назвіть, які ви знаєте види капуст. Які продуктові органи утворюють різні види капусти? Назвіть календарні строки висаджування розсади капусти білоголової ранньостиглої в різних ґрунтово-кліматичних зонах вирощування. За якими схемами висаджують розсаду капусти білоголової ранньостиглої? Строки і норми сівби насіння за вирощування розсади капусти білоголової пізньостиглої у холодних грядках. За якими схемами розміщують рослини капусти пізньостиглої і середньостиглої після проріджування?

5. Характеристика основних представників родини Пасльонові. Назвіть морфологічні ознаки рослин помідора. Морфологічні ознаки рослин перцю і баклажана. Вкажіть календарні строки висаджування розсади і сівби насіння помідора у відкритому ґрунті залежно від ґрунтово-кліматичної зони України. Вкажіть схеми розміщення рослин помідора і норму висіву насіння. У які строки висаджують рослини перцю солодкого у відкритий ґрунт? Вкажіть строки сівби насіння баклажана на розсаду і строк садіння розсади у відкритий ґрунт.

6. Біологічна та морфологічна характеристики основних овочевих рослин групи Коренеплідні. Назвіть види овочевих культур які належать до групи

коренеплодів. До яких ботанічних родин належать види рослин групи коренеплодів? Вкажіть яка тривалість життєвого циклу у овочевих рослин групи коренеплодів. Назвіть складові зовнішньої будови коренеплоду. Схеми розміщення та густота рослин моркви столової.

7. Біологічна та морфологічна характеристика основних цибулевих овочевих рослин. Назвіть, які ви знаєте овочеві рослини групи цибулеві. Вкажіть тривалість життєвого циклу овочевих рослин групи цибулеві. Сівба насіння цибулі ріпчастої (схема, строк, норми висіву, глибина загортання насіння). Вкажіть схему широкорядкового, широкосмугового і багаторядкового стрічкового способу сівби насіння цибулі ріпчастої на сіянку. На які фракції за діаметром цибулини сортують сіянку після збирання? Назвіть норму висіву сіянки залежно від схеми сівби і розміру фракції. Назвіть строки сівби і схеми розміщення рослин озимого і ярого часнику.

3. ВИНОГРАДАРСТВО

1. Значення, історичні етапи розвитку виноградарства в світі й Україні. Виноградарство – як галузь рослинництва і наукова дисципліна. Народногосподарське значення виноградарства. Історичні етапи розвитку виноградарства. Розвиток виноградарства в Україні. Завдання галузі на сучасному етапі.

2. Біологія виноградної рослини. Систематика винограду. Характеристика родини виноградних. Особливості будови виноградної рослини як ліани. Онтогенез. Великий і малий цикли розвитку.

3. Екологія виноградної рослини. Класифікація основних екологічних факторів. Значення кліматичних умов для виноградної рослини. Ріст і розвиток винограду залежно від ґрунтових умов. Вплив на виноград топографічних факторів. Вплив на виноград біотичних факторів. Вплив на виноград антропогенних факторів.

4. Технологія вирощування щеплених саджанців. Вирощування, заготівля і зберігання підщепної та прищепної лози. Підготовка компонентів до щеплення. Щеплення, стратифікація і загартування щеп. Садіння і догляд за щепами в шкілці. Викопування, сортування і зберігання саджанців.

5. Технологія вирощування кореневласних саджанців. Вирощування, заготівля і зберігання лози. Кільчування чубуків. Садіння і догляд за рослинами в шкілці. Викопування, сортування і зберігання саджанців.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Плодівництво:

Зерняткові культури – це:
А. Груша, слива, алича, яблуня
Б. Мушмула, глід, яблуня, груша
В. Яблуня, маслина, аґрус, айва
Г. Слива, смородина, суниця, груша

Овочівництво:

Латинська назва перцю солодкого:
А. Solanum tuberosum L.
Б. Capsicum annuum L.
В. Lycopersicum esculentum L.
Г. Solanum melongena L.

Виноградарство:

З метою кращого розвитку п’яткових коренів у винограду проводять:
А. Катавлак
Б. Катаровку
В. Кільчування
Г. Кільцювання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Загальна кількість тестових завдань становить 300, з яких вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 140. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами фахового іспиту отримали 100 і більше балів.

Для проведення фахового іспиту норма часу встановлюється не більше однієї астрономічної години. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів позбавляються права участі в конкурсі.

Структура оцінки

Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей	Оцінка за шкалою 100–200 балів
35	100	71	148	107	183,5
36	101	72	149	108	184
37	102	73	150	109	184,5
38	103	74	151	110	185
39	104	75	152	111	185,5
40	105	76	153	112	186
41	106	77	154	113	186,5
42	107	78	155	114	187
43	108	79	156	115	187,5
44	109	80	157	116	188
45	110	81	158	117	188,5
46	111	82	159	118	189
47	112	83	160	119	189,5
48	113,5	84	161	120	190
49	115	85	162	121	190,5
50	116,5	86	163	122	191
51	118	87	164	123	191,5
52	119,5	88	165	124	192
53	121	89	166	125	192,5
54	122,5	90	167	126	193
55	124	91	168	127	193,5
56	125,5	92	169	128	194
57	127	93	170	129	194,5
58	128,5	94	171	130	195
59	130	95	172	131	195,5
60	131,5	96	173	132	196
61	133	97	174	133	196,5
62	134,5	98	175	134	197
63	136	99	176	135	197,5
64	137,5	100	177	136	198
65	139	101	178	137	198,5
66	140,5	102	179	138	199
67	142	103	180	139	199,5
68	143,5	104	181	140	200
69	145	105	182		
70	146,5	106	183		

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Грицаєнко А.О. Плодівництво: Підручник. К.: Урожай, 2000. 430 с.
2. Куян В.Г. Плодівництво: Підручник. К.: Світ, 2009. 479 с.
3. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво: Підручник. К.: Світ, 2004. 264 с.
4. Третяк К.Д., Завгородня В.Г., Туровцев М.І. Вишня і черешня. К.: Урожай, 1990. 172с
5. Карпенчук Г.К., Мельник О.В., Заморський В.В. та ін. Технологія виробництва плодів зерняткових культур. Новини садівництва. Спеціальний випуск, 1993. 170 с.
6. Яновський Ю.П., Воєводін В.В., Лапа О.М. та ін. Ягідні культури. К., 2009. 215 с.
7. Кондратенко Т. Є. Яблуня в Україні. Сорти. Київ. Світ. 2001. 298 с.
8. Інтенсивні технології вирощування яблуневих садів. Рекомендації. Вінниця. 2004. С. 3.
9. Чиж О. Д., Фільов В. В., Гаврилюк О. М., Чухіль С. М. Інтенсивні сади яблуні. Київ. 2008. С. 220–224.
10. Кондратенко Т. Є. Сорти яблуні для промислових і аматорських садів України. К.: ТОВ «Манускрипт АСВ», 2010. 397 с.
11. Овочівництво. Практикум. За ред. В.І. Лихацького. Вінниця, 2012. 451 с.
12. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Васянович В.Д. Овочівництво. К.: Урожай, 1996. Ч. І. 300 с.
13. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Васянович В.Д. Овочівництво. К.: Урожай, 1998. Ч. ІІ. 358 с.
14. Лихацький В.І., Бургарт Ю.С. Овочівництво (практикум). К.: Вища школа, 1994. 365 с.
15. Яровий Г.І., Романов О.В. Овочівництво: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.
16. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Сулима Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 1, 2. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008.
17. Сич З. Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2018. 406 с.
18. Колтунов В.А. Якість плодоовочевої продукції та технологія її зберігання. Ч. 1. Якість і збереженість картоплі та овочів: монографія. К.: Київ.нац. торг. екон. ун-т, 2004. 568 с.
19. Скалецька Л.Ф., Подпрятов Г.І. Біохімічні зміни продукції рослинництва при її зберіганні та переробці: навч. посіб. К.: Центр інформаційних технологій, 2010. 288 с.
20. Скалецька Л.Ф., Подпрятов Г.І., Войцехівський В.І. Товарознавство продукції рослинництва: навч. посіб. К.: Арістей, 2005. 496 с.
21. Дикань О.П., Бондаренко А.О., Заморський В.В. та ін. Виноградарство: Навчальний посібник. Сімферополь: Бізнес-Інформ, 2002. – 208 с., іл.